

KANDIDATNUMMER 3144

Sidetall _____ av _____

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer

Den internasjonale sommerskole
Universitetet i Oslo
2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Ordet *sapmi* har to betydninger: geografisk territoriell: områdene der samene har bodd og etniske folkegrupper samer.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er områdene hvor samene bor - det utgjør i dag Norge, Sverige, Finland og Kulahalv i Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan basere sin identitet på morsmål, genetisk avstand

4. Hvordan fungerte *siida*-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Siida-systemet fungerte slik at de slo seg sammen og etablerte same landsbyer. De flyttet fra et plass til en annen.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Samene. Årsaken var at samene aldri greide å mobilisere motstand mot koloniseringen var at de bodde spredt

6. Nevn to eksempler på hvordan for norskspråkspolitikken overfor samene ble praktisert.

Samene kunne prate bare norsk på skolen. Når det gjelder jordsbruk politikk: bare samene som kunne lese, snakke og skrive norsk fikk eie jord. Det sier loven fra 1902.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

I paragrafen 110a i Grunnloven står det at samene kan utvikle språk, kultur og samfunnsliv

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd er et samarbeidsorgan for samenes politiske organisasjoner i nordiske land

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Lars Levi Læstadius var leder av en religiøs bevegelse i 1840-årene. Han kjempet for samene og deres kultur.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Forfatteren Meg Jay er bekymret for dagens unge fordi han mener at de roter bort 20 årene og tror at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters? Det som karakteriserer gruppen kidults/twixters er at de er unge mennesker som aner ikke hva de skal gjøre i livet, hvor de skal bo eller hvem de skal leve sammen med.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

"Fordi-generasjonen" som Gunn Helen Øye kaller de, er unge som har vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han synes at utdanningen er viktig
(etter flere år i arbeid, fant han ut at utdanningen er viktig)

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" kaller man perioden hvor man tror at man kan få ~~hva~~ til hva som helst og at alle drømmene skal gå i oppfyllelse.
2. Den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet er perioden i tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet i USA oppsto to ord som: "kidults og twixters.
4. Økte valgmuligheter fører til økt ansvar for eget livsløp.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, det blir mindre som må realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørger dem / som tar seg av dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper dyrkes det dyktighet.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret over deres usikkerheten. / pga. deres usikkerheten.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at ungene er ikke skyldige for at de har ~~store~~ for store forventninger
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har kommet tilbake på skolebenken.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge gitt ut gøut i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes har fått fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handlet om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist forteller historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvinner hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva har livet å by på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten er blitt
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston ment
 å leve om alt dette, hvis hun lever.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene. Fordi de har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli så mange av dagens 20-åringene kan bli skuffet når de kommer i 30-årene.
 (derfor) ~~Mange av dagens 20-åringene~~ De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens 20-åringene bli skuffet når de kommer i 30-årene.
 (for) Mange av dagens 20-åringene kan bli skuffet når de kommer i 30-årene for de har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli i 30-årene.
 (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i 30-årene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste perioder i livet.

Hvilken perioden synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste periode i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige periode?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er lange ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

På oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun ^{forteller/} sier at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Stadig flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av.

Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i en viss ~~stor~~ grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere ønsker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner oss helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, gode verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. DA halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å ~~spise~~ ^{kjøpe} maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere Forskjellige abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene selv bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk etter nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link ^{mellom} ~~til~~ bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

DEN EVIGE JAKTEN PÅ LYKKEN

For mange av oss begrepet lykke betyr ikke det samme.

Lykke kan nesten omfaltes som et filosofisk begrep. Hva er det "Lykke"? Er like å være frisk, å ha hus over hode, å ha tilgang til mat og drikke, å bo i et fredelig land?

Det som er Lykke for meg er kanskje ikke Lykke for den andre.

Det gode liv for meg er først og fremst å være frisk og ikke være plaget av noen sykdom. Dette er Lykke for min del. Det betyr meget mye. Når man er frisk man kan ~~flytte~~ "Flytte fjellet" hvis man har vilje!

Desulten er det viktig å bo i et fredelig land. Jeg selv kommer fra et område som ~~ble~~ gjennom historien ^{ble} preget av ^{krig og} mange ^{andre} ubehageligheter. på politisk og økonomisk nivå deretter. Etter å ha opplevd krig man ser ikke med det samme øynene og sammen synspunkt om hva lykke faktisk er.

Lykke er fred, Lykke er å ikke bli bombet, Lykke er å ~~våkne~~ våkne og høre fuglene som synger ute i hagen.

Lykke er å være frisk. Vi må aldri glemme det.

Men desverre alt som ikke foregår her rundt oss, angår ikke oss så dypt. Vi blir lei seg ^{for} å se på nyhetene at mange har mistet livet i et krig ^{langt fra oss} men dagen etter glemmer vi dette og klager. Vi klager ^{på} at vi har ~~en~~ det så vanskelig. Vi klager over det ^{utslitte} gamle møbler som

Do not write
in this space

vi gjerne ville byttet ut, vi klager på ferie tur
og jeg vet ikke hva..
Vi er altfor flinke til å være "ulykkelige"!
EN gang leste jeg ~~noe~~ noe som en Forfatteren
skrev: "Den beste lykken du kan ha, er å gjøre
andre mennesker glad".
Jeg har tenkt mye på dette.. Ja, det er det
som jeg kaller lykke. Lykke er å hjelpe andre
som er i nød situasjon. Å hjelpe eldre, barn
med spesiell behov og dyr. Fyller hjerte mitt.
Lykken er å ta vare på hverandre og naturen rundt
oss.
Lykken kan oppnås med selvbevissthet om
verden rundt oss og å innrømme seg selv
at ~~små ting~~ av små ting består livet av.
Kan vi ikke sette pris på det Fredelige Norge
på denne nydelige land med vakker natur,
land hvor alle får tak over hode, hvor alle
får mat og drikke, hvor alle blir tatt imot og
~~med~~ være på og hørt etter. Er det ikke
nok? Hva ellers ønsker vi?
Er det i menneskets natur å klage over alt,
og å være ulykkelig selv om man har oppfylt
de primære behov?
Er det miljø rundt oss som bestemmer over
hvor mye skal det, til de "sosiale rammer"
eller koder som vi befinner oss i hver dag. ~~Da~~
~~Har globalisering~~
Har globalisering ført til at vi er mindre
lykkelige i dag enn i gamle dager hvor
vi levde i skrit med naturen?
~~Da~~ De i gamle dager visste ikke hva
en ~~digital mobbing~~ digital mobbing er. Det

UNIVERSITY
OF OSLO

International Summer School

Candidate number/Kandidatnummer: 3144

Date/Dato 31.07.2014

Course/Kurs TRINN 3

Page/Side 3 of/av 3

Do not write
in this space

ER EN AV mange eksempler som gjør mange
menneske i det nye samfunnet ulykkelig.
Kan vi ikke vende oss litt tilbake til
naturen og være lykkelig ~~med~~ og
takknemlig for denne fri himmelen, vann og
luft vi har.
Dette er Lykke!